

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Ставерська Т.О., канд. екон. наук, доц., докторант
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Сучасні процеси глобалізації обумовлюють загострення питань національної та економічної безпеки України. На практиці вектор фінансової безпеки як умова безпеки й сталого розвитку як держави, так і підприємства, досі залишається недостатньо науково забезпеченим.

Дослідженню питань фінансової безпеки присвячено роботи багатьох учених, зокрема, О.В. Ареф'євої, О.І. Барановського, М.Д. Білик, І.О. Бланка, К.С. Горячевої, О.Е. Гудзя, В.В. Каркавчука, О.В. Малик, В.І. Мунтіян, Н.Н. Пойда-Носик, Н.І. Реверчук та ін. Незважаючи на теоретичну і практичну цінність напрацювань науковців, сьогодні залишаються актуальними питання теоретичного обґрунтування забезпечення фінансової безпеки на всіх рівнях.

Огляд літературних джерел довів, що більшість науковців розглядають фінансову безпеку як складову економічної безпеки. Ми схилиємося до думок учених, які вважають необхідним виділення фінансової безпеки як самостійного об'єкту управління, який знаходиться у взаємозв'язку з іншими.

В економічній літературі не існує однозначного тлумачення поняття «фінансова безпека підприємства». Дослідження поглядів науковців дозволило систематизувати підходи щодо тлумачення поняття «фінансова безпека», таким чином:

- 1) організаційно-структурний – як складова економічної безпеки;
- 2) ресурсно-функціональний – як індикатор ефективного використання ресурсів підприємства;
- 3) захисний – як стан захищеності фінансових інтересів підприємства від внутрішніх та зовнішніх загроз;
- 4) ризиковий – як діяльність з управління ризиками;
- 5) статичний щодо оцінки фінансового стану підприємства – як стан ефективного використання ресурсів підприємства з метою його стабільного функціонування;
- 6) динамічний – підхід із застосуванням індексних показників, використання яких дозволяє оцінити динаміку розвитку підприємства з точки зору забезпечення фінансової безпеки в перспективі;

7) стратегічний – як здатність підприємства самостійно розробляти і реалізовувати фінансову стратегію із одночасним забезпеченням відповідного рівня безпеки;

8) комплексний – як комплексна характеристика фінансів суб'єкта господарювання. Поєднує у собі окремі елементи попередніх підходів.

Підсумовуючи погляди науковців на суть фінансової безпеки можна зробити висновок, що, по-перше, не викликає сумніву організаційно-структурний підхід до визначення фінансової безпеки як складової економічної безпеки підприємства; по-друге, інші підходи розглядають фінансову безпеку або як певний фінансовий стан підприємства, або як динамічний і сталий його розвиток. Слід зазначити, що автори таким чином або приділяють увагу окремим аспектам цієї дефініції, або намагаються відобразити якомога більше її сутнісних характеристик.

Узагальнення існуючих наукових підходів дозволило визначити фінансову безпеку підприємства як складову економічної безпеки та окремий об'єкт управління, яка відображається через систему критеріїв і динамічних показників фінансового стану, що дозволяє підтримувати фінансову стабільність у поточній та стратегічній перспективі, а також ступінь захищеності фінансових інтересів на всіх рівнях фінансових відносин за рахунок ефективного використання економічного потенціалу суб'єкта господарювання з метою протистояння зовнішнім і внутрішнім загрозам, як реальним, так і потенційним.

Інформаційні джерела:

1. Крутова А.С., Ставерська Т.О., Шевчук І.Л. The problems of the enterprises' financial security // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг : зб. наук. пр. / [редкол. : О. І. Черевко (відпов. ред.) та ін.]. – Харків : ХДУХТ, 2015. – Вип. 1 (21). – С. 92-105.

2. Малик О.В. Формування механізму управління фінансовою безпекою підприємства : дис. ... кандидата економ. наук : 08.00.04 / Малик Ольга Володимирівна. – Хмельницький: ХНУ, 2016. – 263 с.